

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๓๔๗

วันพุธ ที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจรูญ สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกวีระณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๘. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๙. นายเกียรติชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๑. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๒. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๓. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๔. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๕. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๖. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๗. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๙. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นางจรี วิจิตรวาทการ (ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวรার্থ หังพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ราษฎร์

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๓

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

๒. นายณัฏฐ์ มโนกุลอนันต์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเสียร

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายเทคโนโลยี

๒. นายอภิวัฒน์ คงชาติตรี

ผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์การร่างกฎหมาย

๓. นางสาวกมลกานต์ ศรสุวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๑๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๐๑ วันจันทร์ ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ถึงครั้งที่ ๓๔๖ วันอังคาร ที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องพิจารณา ประธานกรรมการหารือที่ประชุมเกี่ยวกับประเด็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการธิการวิสามัญตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้าของรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการธิการวิสามัญมีมติว่าไม่มีบทบัญญัติใดที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งในประเด็นนี้ได้รับทราบจากสื่อมวลชนว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

เพื่อวินิจฉัยว่าร่างมาตรา ๗๐ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างมาตรา ๗๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ผลคือ คณะกรรมการการเลือกตั้งชุดปัจจุบันต้องพ้นจากตำแหน่งทันทีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งฉบับใหม่ใช้บังคับและต้องดำเนินการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งใหม่ทั้งคณะ เนื่องจากไม่มีบทเฉพาะกาลรองรับให้คณะกรรมการการเลือกตั้งชุดปัจจุบันดำรงตำแหน่งต่อไป

นายศุภชัย ยาวะประภาส กรรมการ กล่าวว่ กรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งขัดต่อรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ จะมีผลให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นอันตกไปทั้งฉบับ ซึ่งจะต้องเริ่มต้นกระบวนการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งใหม่ทั้งหมด ซึ่งจะกระทบต่อโรดแมป (Roadmap) ที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้กำหนดไว้จะต้องเลื่อนออกไปทั้งหมด

นายอิทธิพันธ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ กล่าวว่ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ขัดต่อรัฐธรรมนูญได้หรือไม่ เนื่องจากมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการวิสามัญตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ ที่จะเป็นผู้พิจารณา เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาและมีความเห็นเป็นประการใดก็ต้องยุติตามนั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่ กระบวนการหลังจากที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติตามที่ คณะกรรมการวิสามัญตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ เสนอแล้ว จะมีกระบวนการที่ต้อง ดำเนินการตามมาตรา ๘๑ ประกอบมาตรา ๑๔๔ ของรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม สมาชิกสภาเท่านั้นที่มีสิทธิ ยื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

นายศุภชัย ยาวะประภาส กรรมการ กล่าวว่ กรณีดังกล่าวเป็นกรณีการยื่นเรื่องต่อ ศาลรัฐธรรมนูญก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใช้บังคับ ซึ่งรัฐธรรมนูญกำหนดให้สิทธิเฉพาะ สมาชิกสภาเท่านั้นที่มีสิทธิเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยจะทำได้เฉพาะกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฉบับใหม่ใช้บังคับแล้วเท่านั้น และสอบถามว่ หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าบทบัญญัติในพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งฉบับใหม่บางมาตรามีเนื้อหาขัดต่อรัฐธรรมนูญจะมี ผลอย่างไร และจะต้องดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ การเลือกตั้งใหม่ทั้งฉบับหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่ กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจจะเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยว่ามาตรา ๗๐ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฉบับใหม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ และหากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามาตรา ๗๐ ของพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งมีเนื้อหาขัดต่อรัฐธรรมนูญ ย่อมมีผลเท่ากับไม่มีบทบัญญัติ ในมาตรา ๗๐ เท่านั้น ส่วนมาตราอื่นยังมีผลใช้บังคับต่อไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่ มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่ “ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่ง อยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใด ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ในระหว่างเวลายังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ การพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง”

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า กรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างมาตรา ๗๐ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีเนื้อหาขัดต่อรัฐธรรมนูญ ย่อมเป็นผลดีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถดำรงตำแหน่งต่อไปได้ตามมาตรา ๒๗๓ ของรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยในลักษณะดังกล่าว จะส่งผลให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งขัดต่อรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ เนื่องจากมาตรา ๒๗๓ ของรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดการดำรงตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินนั้นให้เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกำหนด กรณีที่บทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไม่มีบทบัญญัติในเรื่องการดำรงตำแหน่งต่อไป ถือว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมีบทบัญญัติที่ไม่สมบูรณ์

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ สอบถามว่า กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรี หรือประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยยืนยันความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งมีบทบัญญัติขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ให้นายกรัฐมนตรี หรือประธานสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี ดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถดำเนินการได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากสมาชิกสภาจะเข้าชื่อได้ต่อเมื่อสมาชิกสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งมีบทบัญญัติขัดต่อรัฐธรรมนูญ แต่หากสมาชิกสภาเห็นว่าไม่ขัดรัฐธรรมนูญแล้วจะบังคับให้สมาชิกสภาเข้าชื่อเพื่อส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้อย่างไร หรือกรณีนายกรัฐมนตรี มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้ส่งความเห็นเช่นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า” ซึ่งจะต้องเป็นกรณีที่นายกรัฐมนตรีเห็นด้วยตนเองมิใช่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือบุคคลอื่นเห็นแล้วแจ้งไปที่นายกรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญ

จากนั้น ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยเริ่มพิจารณาหมวด ๕ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่ร่างมาตรา ๓๓๔ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หมวด ๕ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

“หมวด ๕

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๕ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓๔

“มาตรา ๑๓๔ ให้มีสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นส่วนราชการและมีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของศาล”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า คำว่า “ศาล” ในร่างมาตรานี้ หมายความว่าอย่างไร

นายอภิวัฒน์ คงชาติรี อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้กำหนดบทนิยามคำว่า “ศาล” หมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญหรือคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๓๔ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓๕

“มาตรา ๑๓๕ สำนักงานมี **หัวหน้า** และอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) รับผิดชอบงานธุรการ และดำเนินการเพื่อให้ศาลบรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกฎหมายอื่น
 - (๒) อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุน การปฏิบัติงานของศาลและตุลาการ
 - (๓) ศึกษาและรวบรวมข้อมูล คำสั่ง และคำวินิจฉัยต่าง ๆ เกี่ยวกับงานของ **ศาล**
 - (๔) สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่กิจการของศาล
 - (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดหรือที่ศาลมอบหมาย
- การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางที่คณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความว่า “คณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ” ในวรรคสองของร่างมาตรานี้ นำหลักคิดมาจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใด

นายอภิวัฒน์ คงชาติรี อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า สืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งที่ผ่านมา ที่ประชุมมีข้อสังเกตว่าการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญลักษณะเดียวกับคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลยุติธรรม

ประธานกรรมการกล่าวว่า ศาลรัฐธรรมนูญเป็นศาลชั้นเดียวและมีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวนเก้าคนเท่านั้น จึงไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ แต่ประเด็นที่ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ตั้งข้อสังเกตว่า ในการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอาจแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการบริหารราชการ

ภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น หลักคิดในเรื่องการตั้งสำนักงานคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณโดยไม่จำเป็น จึงควรตัดบทบัญญัติในส่วนที่ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญออกทั้งหมด

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรานี้ ควรเพิ่มหน้าที่และอำนาจของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานความร่วมมือระหว่างศาลรัฐธรรมนูญไทยกับศาลรัฐธรรมนูญของต่างประเทศ เนื่องจากสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจร่วมกันกับศาลรัฐธรรมนูญของต่างประเทศในหลายประเทศ

ประธานกรรมการกล่าวว่า แม้ไม่บัญญัติเพิ่มหน้าที่และอำนาจของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานความร่วมมือระหว่างศาลรัฐธรรมนูญไทยกับศาลรัฐธรรมนูญของต่างประเทศ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถดำเนินการได้โดยอาศัยบทบัญญัติใน (๕) ของร่างมาตรานี้ ที่บัญญัติรองรับไว้แล้วว่า “(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือที่ศาลมอบหมาย”

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า กรณีที่ไม่บัญญัติหลักการในเรื่องหน้าที่และอำนาจของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานความร่วมมือระหว่างศาลรัฐธรรมนูญไทยกับศาลรัฐธรรมนูญของต่างประเทศ อาจมีผลกระทบเรื่องงบประมาณของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสำหรับดำเนินการในส่วนนี้ได้

ประธานกรรมการสอบถามว่า ภารกิจในเรื่องการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานความร่วมมือระหว่างศาลรัฐธรรมนูญไทยกับศาลรัฐธรรมนูญของต่างประเทศ เป็นภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญ หรือของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ชี้แจงว่า ภารกิจในเรื่องการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานความร่วมมือระหว่างศาลรัฐธรรมนูญไทยกับศาลรัฐธรรมนูญของต่างประเทศนั้น เป็นภารกิจของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้มอบหมายภารกิจนี้ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ดำเนินการแทน

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีเช่นนี้นับถือว่าเป็นภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญที่มอบหมายให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ดำเนินการแทน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สอบถามว่า หลักการที่บัญญัติใน (๕) ของร่างมาตรานี้ ครอบคลุมถึงกรณีการปฏิบัติภารกิจในเรื่องการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานความร่วมมือระหว่างศาลรัฐธรรมนูญไทยกับศาลรัฐธรรมนูญของต่างประเทศหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติใน (๑) และ (๕) ของร่างมาตรานี้ ครอบคลุมถึงภารกิจในเรื่องการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานความร่วมมือระหว่างศาลรัฐธรรมนูญไทยกับศาลรัฐธรรมนูญของต่างประเทศด้วย และเสนอแก้ไขความในวรรคสองของร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้ “การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางที่ **คณะกรรมาธิการวิสามัญร่างรัฐธรรมนูญกำหนด**”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๓๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๓๕ สำนักงานมี**อิทธ**พหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) รับผิดชอบงานธุรการ และดำเนินการเพื่อให้ศาลบรรลุลูกภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกฎหมายอื่น
 - (๒) อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุน การปฏิบัติงานของศาลและตุลาการ
 - (๓) ศึกษาและรวบรวมข้อมูล คำสั่ง และคำวินิจฉัยต่าง ๆ เกี่ยวกับงานของ**ศาล**
 - (๔) สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่กิจการของศาล
 - (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่**มี**กฎหมายกำหนดหรือที่ศาลมอบหมาย
- การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางที่**คณะตุลาการ**
บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด”

มาตรา ๑๓๖

“มาตรา ๑๓๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ” ประกอบด้วย

- (๑) ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นประธานกรรมการ
- (๒) ตุลาการซึ่งศาลเลือกจำนวนสองคน เป็นกรรมการ
- (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการงบประมาณ ด้านการพัฒนาองค์กร หรือด้านการบริหาร และการจัดการ ซึ่งศาลเป็นผู้เลือกจากบุคคลซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการหรือข้าราชการสำนักงานจำนวนสองคน

ให้เลขาธิการเป็นเลขานุการ และให้รองเลขาธิการที่เลขาธิการมอบหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการ”

ประเด็นการพิจารณา

สืบเนื่องจากการพิจารณาร่างมาตรา ๑๓๕ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าไม่ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๓๕ ที่มีการแก้ไข คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นควรให้ตัดบทบัญญัติในส่วนที่ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๓๖ ถึงร่างมาตรา ๑๔๒ ออกทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๓๖ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๓๗

“มาตรา ๑๓๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๓๖ (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปี
- (๓) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (๔) ไม่เป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง

(๕) ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคติดต่อร้ายแรง

(๖) ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งให้พักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น

(๗) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

(๘) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๙) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกเพราะกระทำผิดวินัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น”

ประเด็นการพิจารณา

สืบเนื่องจากการพิจารณาร่างมาตรา ๑๓๕ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าไม่ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๓๕ ที่มีการแก้ไข คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นควรให้ตัดบทบัญญัติในส่วนที่ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๓๖ ถึงร่างมาตรา ๑๔๒ ออกทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๓๗ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๓๘

“มาตรา ๑๓๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้”

ประเด็นการพิจารณา

สืบเนื่องจากการพิจารณาร่างมาตรา ๑๓๕ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าไม่ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๓๕ ที่มีการแก้ไข คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นควรให้ตัดบทบัญญัติในส่วนที่ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๓๖ ถึงร่างมาตรา ๑๔๒ ออกทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๓๘ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๓๙

“มาตรา ๑๓๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๓๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๓๗

ในกรณีเป็นที่สงสัยเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด”

ประเด็นการพิจารณา

สืบเนื่องจากการพิจารณาร่างมาตรา ๑๓๕ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าไม่ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๓๕ ที่มีการแก้ไข คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นควรให้ตัดบทบัญญัติในส่วนที่ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๓๖ ถึงร่างมาตรา ๑๔๒ ออกทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๓๙ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๔๐

“มาตรา ๑๔๐ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงไม่ว่าเพราะเหตุใดและวาระการอยู่ในตำแหน่งที่ว่างลงนั้นเหลือไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน ให้ศาลดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งดังกล่าวว่างลงและให้ผู้ได้รับเลือกอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน”

ประเด็นการพิจารณา

สืบเนื่องจากการพิจารณาร่างมาตรา ๑๓๕ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าไม่ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๓๕ ที่มีการแก้ไข คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นควรให้ตัดบทบัญญัติในส่วนที่ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๓๖ ถึงร่างมาตรา ๑๔๒ ออกทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๔๐ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๔๑

“มาตรา ๑๔๑ การประชุมของคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ถ้าประธานไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจมาประชุมได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ถ้ากรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณา ห้ามมิให้ผู้นั้นร่วมประชุมหรือลงมติในเรื่องนั้น แต่หากผู้นั้นได้เข้าประชุมอยู่ก่อนแล้วและการไม่มีสิทธิร่วมประชุมและลงมตินั้นเป็นการชั่วคราว ก็ให้นับผู้นั้นเป็นองค์ประชุมในเรื่องนั้นด้วย

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ให้คณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจระเบียบว่าด้วยการประชุมได้”

ประเด็นการพิจารณา

สืบเนื่องจากการพิจารณาร่างมาตรา ๑๓๕ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าไม่ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๓๕

ที่มีการแก้ไข คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นควรให้ตัดบทบัญญัติในส่วนที่ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๓๖ ถึงร่างมาตรา ๑๔๒ ออกทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๔๑ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๔๒

“มาตรา ๑๔๒ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงไม่ว่าเพราะเหตุใด และมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการโดยรีบด่วน ก็ให้กรรมการจำนวนเท่าที่มีอยู่ดำเนินการต่อไปได้”

ประเด็นการพิจารณา

สืบเนื่องจากการพิจารณาร่างมาตรา ๑๓๕ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าไม่ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๓๕ ที่มีการแก้ไข คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นควรให้ตัดบทบัญญัติในส่วนที่ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๓๖ ถึงร่างมาตรา ๑๔๒ ออกทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๔๒ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๔๓

“มาตรา ๑๔๓ ให้คณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงานโดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานและขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการดังกล่าว

(๒) การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่ง และค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์อื่นของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงาน ทั้งนี้ นอกจากที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสาม

(๓) การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ การย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การออกจากราชการ การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน วินัย การสอบสวน และการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์การลงโทษสำหรับข้าราชการสำนักงาน

(๔) การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน

(๕) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกายของข้าราชการสำนักงาน

(๕) การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือเป็นผู้ชำนาญการเฉพาะด้านอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของศาล รวมทั้งอัตราค่าตอบแทนการจ้างด้วย

(๖) การแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ ตามแต่จะมอบหมาย

(๗) การบริหารจัดการงบประมาณและการพัสดุของสำนักงาน

(๘) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการสำนักงาน

(๙) การรักษาทะเบียนประวัติและควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการสำนักงาน

(๑๐) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างสำนักงาน รวมทั้งการกำหนดเครื่องแบบ และการแต่งกาย และการจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นของลูกจ้างสำนักงาน

(๑๑) การกำหนดกิจการอื่นที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญ

ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ลงนามและเมื่อได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ให้คณะกรรมาธิการบริหารสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงานโดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานและขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการ ดังกล่าว

(๒) การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่ง และค่าตอบแทน หรือสิทธิประโยชน์อื่นของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงาน ทั้งนี้ นอกจากที่กำหนด ไว้ตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสาม

(๓) การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ การย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การออกจากราชการ การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน วินัย การสอบสวน และการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์การลงโทษสำหรับข้าราชการสำนักงาน

(๔) การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน

(๕) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกายของข้าราชการสำนักงาน

(๕) การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือเป็นผู้ชำนาญการเฉพาะด้านอันจะเป็น ประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของศาล รวมทั้งอัตราค่าตอบแทนการจ้างด้วย

(๖) การแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ ตามแต่จะมอบหมาย

(๗) การบริหารจัดการงบประมาณและการพัสดุของสำนักงาน

(๘) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการสำนักงาน

(๙) การรักษาทะเบียนประวัติและควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการสำนักงาน

(๑๐) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างสำนักงาน รวมทั้งการกำหนดเครื่องแบบ และการแต่งกาย และการจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นของลูกจ้างสำนักงาน

(๑๑) การกำหนดกิจการอื่นที่จำเป็นในการบริหารราชการสำนักงานอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของ คณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ”

นอกจากนี้ สอบถามว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรานี้ นำหลักการมาจากร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายฉบับใด

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรานี้ นำหลักการ มาจากพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการได้กำหนดเงื่อนไขในเรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงาน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการไว้ด้วย แต่ความใน (๑) ของร่างมาตรานี้ ไม่มีบทบัญญัติในส่วนนั้น และสอบถามว่าอำนาจอกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติบัญญัติไว้อย่างไร

นายอภิวัฒน์ คงชาติรี อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๔๘ วรรคสอง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้กำหนดเงื่อนไขการแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานและขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จะต้องคำนึงถึงควมมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และความคล่องตัว

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุผลที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดเงื่อนไขการแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานและขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการในสำนักงาน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เนื่องจากไม่ต้องการให้มีการแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงาน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแยกย่อยมากเกินไป หรือสร้างขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น ดังนั้น บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๔๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มอบหมายให้ คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนอำนาจอกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ให้มีลักษณะเดียวกับที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า บทบัญญัติในหมวด ๕ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ควรบัญญัติโดยอ้างมาตรา ๑๕๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ที่บัญญัติว่า “ให้แต่ละศาล ยกเว้นศาลทหาร มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการที่มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยให้มีหัวหน้าหน่วยงานคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานของแต่ละศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่กำหนดให้มีการบัญญัติหมวดว่าด้วยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า มาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญ ไม่นำมาใช้กับศาลรัฐธรรมนูญ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า มาตรา ๒๑๐ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “ให้นำความในมาตรา ๑๘๘ มาตรา ๑๙๐ มาตรา ๑๙๑ และมาตรา ๑๙๓ มาใช้บังคับแก่ศาลรัฐธรรมนูญ ด้วยโดยอนุโลม”

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในส่วนที่ว่าด้วยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญนั้น ได้นำหลักการมาจากมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้มีหัวหน้าหน่วยงานซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชามาใช้กับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญโดยอนุโลม โดยกำหนดให้เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญขึ้นตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ

นายอภิวัฒน์ คงชาติรี อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า บันทึกเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ มีดังนี้ “โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้

การดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ และการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญหรือตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ชื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.” ควรให้เหตุผลประกอบด้วยว่าเหตุใดจึงนำบทบัญญัติในหมวดว่าด้วยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า ประเด็นเรื่องการนำบทบัญญัติในหมวดว่าด้วยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ มาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้เสนอความเห็นเพิ่มเติมมายังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมคณะกรรมการจะนำความเห็นที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอมาประกอบการพิจารณาด้วยหรือไม่

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้เสนอความเห็นในประเด็นเกี่ยวกับการนำบทบัญญัติในหมวดว่าด้วยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. ปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคง และสถานะของข้าราชการและพนักงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเกิดขึ้น ซึ่งอาจมีผลให้ศาลรัฐธรรมนูญไม่สามารถดำรงอยู่ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม และส่งผลโดยตรงต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ หากไม่มีการประกาศยกเว้นให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับต่อไป จะส่งผลต่อสถานะของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ

๒. ปัญหาด้านพัฒนาการของหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ และทิศทางการพัฒนาความเป็นวิชาชีพคดีรัฐธรรมนูญของบุคลากร กล่าวคือ กรณีของสำนักงานศาลยุติธรรมเกิดขึ้นหลังจากมีกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณา และกรณีของสำนักงานศาลปกครองเกิดขึ้นพร้อมกับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง แต่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยมีความต่อเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ การพัฒนาความเป็นวิชาชีพของเจ้าหน้าที่มาโดยตลอด สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกคณะ แม้ภารกิจจะเน้นที่การสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แต่ก็มี การปฏิบัติหน้าที่อื่นในทางวิชาการทางรัฐธรรมนูญด้วย ทำให้องค์ความรู้ทางด้านกฎหมายเฉพาะรัฐธรรมนูญเป็นที่เผยแพร่ทางสังคม

๓. กรณีที่มีผลต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ และส่งผลกระทบต่อสถานะของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ แม้จะมีความมั่นคงในการจ้างงานโดยการถ่ายโอนข้าราชการและพนักงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญไปยังหน่วยงานอื่นก็ตาม แต่ก็ส่งผลกระทบต่อความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการของข้าราชการและพนักงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการเสนอความเห็นของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ มีแนวคิดที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีภารกิจเป็นอิสระแยกออกจากศาลรัฐธรรมนูญ จึงให้ความสำคัญกับความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ราชการของข้าราชการและพนักงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งในความเป็นจริงการปฏิบัติงานเพื่อรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญถือเป็นภารกิจหลักของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการรับราชการของข้าราชการและพนักงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะมีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับว่าข้าราชการและพนักงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ปฏิบัติงานรองรับภารกิจของคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพแค่ไหนเพียงใด และหากในอนาคตการเมืองของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงโดยไม่มีควมจำเป็นที่ต้องมีศาลรัฐธรรมนูญ ก็ไม่มีเหตุที่ต้องมีสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า กรณีการยุบสภาพัฒนาการเมือง และคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย แม้ตัวองค์กรผู้ใช้อำนาจจะถูกยุบไปแล้วก็ตาม แต่ตัวสำนักงานซึ่งเป็นหน่วยงานธุรการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังไม่ถูกยุบ โดยให้ไปช่วยปฏิบัติราชการในส่วนราชการอื่นไปพลางก่อน ในระหว่างดำเนินการโอนย้ายไปสังกัด

ประธานกรรมการกล่าวว่า กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนได้กำหนดในเรื่องการยุบตำแหน่งว่า กรณีที่มีการยุบตำแหน่งใด ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นต้องพ้นจากตำแหน่งโดยให้ถือเสมือนว่าผู้นั้นได้รับบำเหน็จบำนาญทดแทน แต่ในทางปฏิบัติแม้ส่วนราชการจะยุบตำแหน่งก็ตาม แต่ราชการก็จะยังให้ผู้นั้นโอนไปรับราชการในตำแหน่งอื่นได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า ในอนาคตหากมีเหตุที่ต้องยกเลิกรัฐธรรมนูญ คาดหวังว่าผู้มีอำนาจจะไม่ยกเลิกรัฐธรรมนูญทั้งฉบับโดยคงสถานะของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระไว้

ประธานกรรมการกล่าวว่า แม้บทบัญญัติในส่วนที่ว่าด้วยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม ในอนาคตแม้ว่าจะมีการยกเลิกรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญก็ยังคงอยู่ เว้นแต่จะมีการยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเท่านั้นที่จะเป็นเหตุให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญต้องถูกยุบเพราะเหตุยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ หากมีการยกเลิกเฉพาะบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ สถานะของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญก็จะยังคงอยู่ต่อไป อย่างไรก็ตาม หากผู้มีอำนาจเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องมีศาลรัฐธรรมนูญ แม้บทบัญญัติในส่วนที่ว่าด้วยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะบัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะแยกเป็นอีกฉบับหนึ่งก็ตาม หากศาลรัฐธรรมนูญถูกยุบ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในฐานะหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญไม่มีความจำเป็นต้องคงอยู่ต่อไป ก็อาจมีการยกเลิกกฎหมายเฉพาะของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญด้วยก็ได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๔๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔๓ ให้**คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ**มีอำนาจออกกระเปียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงานโดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานและขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการดังกล่าว

(๒) การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่ง และค่าตอบแทน หรือสิทธิประโยชน์อื่นของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงาน ทั้งนี้ นอกจากที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสาม

(๓) การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ การย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การออกจากราชการ การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน วินัย การสอบสวน และการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์การลงโทษสำหรับข้าราชการสำนักงาน

(๔) การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน

(๕) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกายของข้าราชการสำนักงาน

(๕) การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือเป็นผู้ชำนาญการเฉพาะด้านอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของศาล รวมทั้งอัตราค่าตอบแทนการจ้างด้วย

(๖) การแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ ตามแต่จะมอบหมาย

(๗) การบริหารจัดการงบประมาณและการพัสดุของสำนักงาน

(๘) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการสำนักงาน

(๙) การรักษาทะเบียนประวัติและควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการสำนักงาน

(๑๐) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างสำนักงาน รวมทั้งการกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกาย และการจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นของลูกจ้างสำนักงาน

(๑๑) การกำหนดกิจการอื่นที่จำเป็นในการบริหารราชการสำนักงานอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ลงนามและเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๑๔๔

“มาตรา ๑๔๔ ข้าราชการสำนักงาน ได้แก่ บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ข้าราชการสำนักงานเป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ อัตราเงินเดือน อัตราเงินประจำตำแหน่ง และการให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งให้แก่ข้าราชการสำนักงาน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า บทบัญญัติในร่างมาตรานี้ นำหลักการมาจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายฉบับใด และเป็นบทบัญญัติที่ขัดกับความในร่างมาตรา ๑๔๓ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่

นายอภิวัฒน์ คงชาติรี อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า หลักการที่บัญญัติ

ในร่างมาตรานี้ คณะอนุกรรมการนำมาจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แต่ความในร่างมาตรานี้จะต้องปรับบทบัญญัติเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในเรื่องการบริหารงานบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่า การใดที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่มีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยอนุโลม

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ปรับบทบัญญัติในร่างมาตรานี้ให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้วนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาอีกครั้ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๔๔

มาตรา ๑๔๕

“มาตรา ๑๔๕ ให้ศาลเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของสำนักงาน และมีอำนาจกำหนดตำแหน่ง โดยเทียบเคียงกับการกำหนดตำแหน่งตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของศาลในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคล คำว่า “ก.พ.” ให้หมายถึง ศาล และคำว่า “ส่วนราชการที่มีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี” ให้หมายถึง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ในการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ศาลมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะอนุกรรมการข้าราชการสำนักงานก็ได้ โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่และอำนาจตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ศาลกำหนด

ให้คณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่เช่นเดียวกับคณะอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของศาลในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลและคณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้ง ให้มีสิทธิได้รับค่าเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับ ก.พ. หรือ อ.ก.พ. แล้วแต่กรณี”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจสอบว่าอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๔๓ ครอบคลุมการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแล้วหรือไม่

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรานี้ คณะอนุกรรมการได้เพิ่มบทบัญญัติเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่คณะกรรมการ

ร่างรัฐธรรมนูญได้บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายศุภชัย ยาวะประภาช กรรมการ กล่าวว่า หลักการในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่บัญญัติในร่างมาตรานี้ มีหลักการลักษณะเดียวกับบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้โดยอนุโลม แต่ในบริบทของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญนั้น จะเหมาะสมหรือไม่ที่ให้นำบทบัญญัติในส่วนการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงานศาลยุติธรรม หรือสำนักงานศาลปกครอง มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ศาลยุติธรรมและศาลปกครองแยกข้าราชการออกเป็นสองประเภทคือ ประเภทที่หนึ่งข้าราชการตุลาการ และประเภทที่สองข้าราชการสำนักงานศาล ซึ่งแต่ละประเภทจะมีระเบียบ หลักปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลแตกต่างกัน ทั้งนี้ การบริหารงานบุคคลของข้าราชการสำนักงานศาลยุติธรรม หรือข้าราชการสำนักงานศาลปกครอง จะนำกฎหมายว่าด้วยข้าราชการพลเรือนมาใช้โดยอนุโลม

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ สอบถามว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในส่วนว่าด้วยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารงานบุคคลโดยมีเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นเลขานุการของคณะกรรมการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้ การบริหารงานบุคคลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญควรกำหนดให้มีลักษณะเดียวกันหรือไม่

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กำหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทำหน้าที่เป็นเลขาธิการ ก.พ. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือไม่

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๕๓ วรรคสอง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กำหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า การกำหนดให้มีองค์กรบริหารงานบุคคลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ควรกำหนดให้มีคณะบุคคลเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ แทนการกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นองค์กรตุลาการมาทำหน้าที่ด้านการบริหารงานบุคคลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างมาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “ศาล” หมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญหรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ หากเปลี่ยนใช้คำอื่นแทนก็จะเกิดความชัดเจนว่าการทำหน้าที่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการบริหารงานบุคคลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญนั้น ไม่ถือว่าเป็นการใช้อำนาจตุลาการ และเพิ่มบทนิยามให้ชัดเจนก็จะสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า การทำหน้าที่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการบริหารงานบุคคลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ การออกคำสั่งหรือการดำเนินการใดๆ ถือว่าเป็นการออก

คำสั่งทางปกครองหรือการกระทำทางปกครอง แล้วแต่กรณี จึงอยู่ในเงื่อนไขการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ประกอบกับมาตรา ๙ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่มีบทบัญญัติยกเว้นครอบคลุมถึงการทำหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการทำหน้าที่ด้านการบริหารงานบุคคลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติยกเว้นคดีที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครองในกรณีใดบ้าง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษา หลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า กรณีที่มีปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะอยู่ในอำนาจของ ศาลปกครองในการพิจารณาคดี

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรานี้ หากคงใช้คำว่า “ให้ศาลเป็นองค์กรกลาง บริหารงานบุคคลของสำนักงาน” กรณีที่มีปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยจะถือว่าไม่อยู่ในอำนาจ ศาลปกครองได้หรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า กรณีที่จะกำหนดให้การทำหน้าที่ของตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญในการทำหน้าที่คณะกรรมการบริหารงานบุคคลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญไม่อยู่ใน เงื่อนไขการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง จะต้องบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ชัดเจน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ สอบถามว่า การบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ด้านการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญด้วยนั้น จะเป็นการเพิ่มภาระการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่ และจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า มาตรา ๙ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดว่าเรื่องดังต่อไปนี้ ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง (๑) การดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร (๒) การดำเนินการของคณะกรรมการ ตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ และ (๓) คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชน และครอบครัว ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลล้มละลาย หรือศาลชำนาญพิเศษอื่น

ประธานกรรมการกล่าวว่า มาตรา ๙ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดยกเว้นเฉพาะการดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการ เท่านั้นที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง แต่หากเป็นการดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลของข้าราชการ สำนักงานศาลยุติธรรมยังอยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ดังนั้น ร่างมาตรานี้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการ ยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ปรับบทบัญญัติใหม่โดยบัญญัติหลักการในลักษณะว่า ให้มีองค์กรกลาง บริหารงานบุคคลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วย ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ และเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นเลขานุการ โดยมีหน้าที่และอำนาจ เช่นเดียวกับ ก.พ. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

แห่งชาติ และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และผู้ตรวจการแผ่นดินทำหน้าที่เป็น ก.พ. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน แต่ไม่ได้กำหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทำหน้าที่เป็นเลขาธิการ ก.พ. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ดังนั้น หากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นชอบในหลักการที่จะกำหนดให้เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่เป็นเลขาธิการ ก.พ. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ก็จะต้องเพิ่มหลักการในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินด้วย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า บทบัญญัติในเรื่องการบริหารงานบุคคลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ควรกำหนดกลไกหรือมาตรการเพื่อรองรับการใช้สิทธิทางศาลปกครองของข้าราชการหรือพนักงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกรณีที่มีคำสั่งที่ไม่ชอบ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในทางปฏิบัติกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลแม้จะบัญญัติเงื่อนไขว่าไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครองก็ตาม แต่หากมีกรณีที่มีการออกคำสั่งโดยไม่ชอบก็ไม่ตัดสิทธิบุคคลที่ได้รับเสียหายในการนำคดีไปฟ้องต่อศาลยุติธรรม เนื่องจากอำนาจการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมคือคดีทุกประเภทที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลทหาร ศาลปกครอง หรือศาลรัฐธรรมนูญ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๕ วรรคสอง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินประชุมร่วมกัน ให้เลขาธิการทำหน้าที่เป็นเลขานุการของที่ประชุมผู้ตรวจการแผ่นดิน”

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุผลที่ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่กำหนดให้เลขาธิการทำหน้าที่เป็นเลขาธิการ ก.พ. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน เนื่องจากในบริบทการปฏิบัติหน้าที่ของเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน แล้วแต่กรณี ทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการบริหารงานบุคคลโดยปริยาย ซึ่งแตกต่างจากสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่จำเป็นต้องบัญญัติให้เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่เป็นเลขาธิการ ก.พ. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน เนื่องจากรูปแบบองค์กรศาลรัฐธรรมนูญไม่มีเลขานุการ ดังนั้น การกำหนดหลักการในเรื่องการจัดตั้งองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงจำเป็นต้องกำหนดให้เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่เป็นเลขาธิการ ก.พ. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอการพิจารณาร่างมาตรา ๑๕๕

จากนั้น ประธานกรรมการขอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว ในบางมาตรา เพื่อนำไปเสนอ

แก้ไขเพิ่มเติมในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๓๕ เป็นต้นไป ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๓๕

“มาตรา ๓๕ เขตเลือกตั้งในจังหวัดใดที่มีได้เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสาขาพรรคการเมือง ถ้าพรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้นในจังหวัดนั้นเกินหนึ่งร้อยคน ให้พรรคการเมืองนั้นแต่งตั้งสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งในเขตจังหวัดนั้นซึ่งมาจากการเลือกของสมาชิกดังกล่าวเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเพื่อดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบนั้น และให้นำความในมาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดด้วย โดยอนุโลม

ให้พรรคการเมืองแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ”

ประเด็นการพิจารณา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ตามที่คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญได้รับมอบหมายจากที่ประชุมให้ดำเนินการร่างแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ในมาตราที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการที่ให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณา คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการเสร็จแล้ว จึงขอเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาโดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรานี้เป็นต้นไป โดยความในร่างมาตรานี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้รองรับการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละครั้งตามความในมาตรา ๘๖ ของรัฐธรรมนูญ ดังนี้

“มาตรา ๓๕ เขตเลือกตั้งในจังหวัดใดที่มีได้เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสาขาพรรคการเมือง ถ้าพรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้นในจังหวัดนั้นเกินหนึ่งร้อยคน ให้พรรคการเมืองนั้นแต่งตั้งสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งในเขตจังหวัดนั้นซึ่งมาจากการเลือกของสมาชิกดังกล่าวเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเพื่อดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบนั้น และให้นำความในมาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดด้วย โดยอนุโลม

ให้พรรคการเมืองแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่คณะกรรมการประกาศเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งทั่วไปในครั้งใดให้ถือว่าเขตพื้นที่ในเขตเลือกตั้งนั้นที่สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดรับผิดชอบยังคงดำเนินกิจกรรมพรรคการเมืองได้ต่อไป เว้นแต่กรณีที่ประกาศดังกล่าวมีผลให้เขตพื้นที่ของเขตเลือกตั้งซึ่งสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดนั้นรับผิดชอบเปลี่ยนแปลงไป ให้พรรคการเมือง

แจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศเขตเลือกตั้งดังกล่าวเพื่อแก้ไขเขตพื้นที่
ที่รับผิดชอบของเขตเลือกตั้งนั้น หากไม่แจ้งภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าเขตเลือกตั้งนั้นไม่มีสาขา
พรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดจังหวัดรับผิดชอบ”

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่ได้มีการแก้ไข คำว่า “ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด”

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีการใช้คำว่า “ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด” ในหลายมาตรา การแก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด” จะทำให้กระทบต่อบทบัญญัติจำนวนมาก

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความว่า “เขตเลือกตั้งซึ่งสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดนั้นรับผิดชอบ” หมายความว่า สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดหนึ่ง ๆ อาจต้องรับผิดชอบเขตเลือกตั้งหลายเขตใช่หรือไม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า สาขาพรรคการเมืองอาจรับผิดชอบเขตเลือกตั้งหลายเขตได้ แต่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามร่างมาตรานี้รับผิดชอบเพียงเขตเลือกตั้งเดียวเท่านั้น

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการสอบถามว่า พรรคการเมืองที่จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้งภายในจังหวัดจะต้องมีตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในทุกเขตเลือกตั้งหรือไม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า หากมีจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งเกินหนึ่งร้อยคน พรรคการเมืองก็ต้องแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มาจากการเลือกของสมาชิกพรรคการเมือง

- มีกรรมการสอบถามว่า ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดจะมีเขตพื้นที่รับผิดชอบเฉพาะจังหวัดที่ตนเป็นตัวแทนเท่านั้นหรือไม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรานี้ทำให้เข้าใจว่าตัวแทนพรรคการเมืองตามร่างมาตรานี้เป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำเขตเลือกตั้งมากกว่าเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๕ เขตเลือกตั้งในจังหวัดใดที่มีได้เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสาขาพรรคการเมือง ถ้าพรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้นในจังหวัดนั้นเกินหนึ่งร้อยคน ให้พรรคการเมืองนั้นแต่งตั้งสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งในเขตจังหวัดนั้นซึ่งมาจากการเลือกของสมาชิกดังกล่าวเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเพื่อรับผิดชอบดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของเขตเลือกตั้งนั้น และให้นำความในมาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดด้วยโดยอนุโลม

ให้พรรคการเมืองแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งให้ถือตามเขตพื้นที่ของเขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการประกาศกำหนดครั้งสุดท้าย ในกรณีที่มีการกำหนดเขตเลือกตั้งใหม่ในภายหลังและมีผลให้พื้นที่ของเขตเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไปให้ถือว่าพื้นที่ความรับผิดชอบของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเปลี่ยนแปลงไปตามเขตเลือกตั้งที่กำหนดขึ้นใหม่”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความในร่างมาตราที่คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติแก้ไขเพิ่มเติม อาจมุ่งหมายให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดรับผิดชอบเขตเลือกตั้งทุกเขตภายในจังหวัด

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า “ถ้าพรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น ในจังหวัดนั้นเกินหนึ่งร้อยคน ให้พรรคการเมืองนั้นแต่งตั้งสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งในเขตจังหวัดนั้นซึ่งมาจากการเลือกของสมาชิกดังกล่าวเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด” ในวรรคหนึ่งของร่างมาตรานี้ ทำให้พรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกอยู่ในเขตเลือกตั้งในเขตจังหวัดนั้นต้องแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในทุกเขตเลือกตั้ง ซึ่งจะส่งผลต่อการยกร่างแก้ไขเพิ่มเติมของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรระหว่างการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้ง หรือการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งพร้อมกันทุกเขตเลือกตั้งภายในจังหวัดเดียวกัน ทั้งนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรเชิญ พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และนายสมชาย แสวงการ กรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มาสอบถามความมุ่งหมายในการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ

นายธนวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในกรณีที่การเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งทำให้สมาชิกพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งนั้นมีจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยคนก็จะทำให้พรรคการเมืองไม่ต้องแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งนั้น

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสามที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้

“เขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งให้ถือตามเขตพื้นที่ของเขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการประกาศกำหนดครั้งสุดท้าย ในกรณีที่มีการกำหนดเขตเลือกตั้งใหม่ในภายหลังและมีผลให้พื้นที่ของเขตเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไปให้ถือว่าพื้นที่ความรับผิดชอบของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเปลี่ยนแปลงไปตามเขตเลือกตั้งที่กำหนดขึ้นใหม่ แต่ในกรณีที่สมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งดังกล่าวมีจำนวนลดน้อยลงเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยคน การดำเนินใดที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้เป็นอันใช้ได้ต่อไป”

นอกจากนี้ สอบถามว่า กรณีที่พรรคการเมืองแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกพรรคการเมืองเกินหนึ่งร้อยคนแล้ว ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งทำให้สมาชิกพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งนั้นมีจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยคนจะต้องดำเนินการอย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ในกรณีที่มีสมาชิกพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งไม่เกินหนึ่งร้อยคนพรรคการเมืองก็จะไม่สามารถแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดได้ เว้นแต่จะกำหนดให้พรรคการเมืองดำเนินการหาสมาชิกพรรคการเมืองให้ครบภายในระยะเวลาที่กำหนด

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่พรรคการเมืองไม่สามารถหาสมาชิกให้ครบได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ควรกำหนดให้ยกเลิกตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดด้วย จึงเสนอแก้ไขความในวรรคสามเป็นดังนี้

“เขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งให้ถือตามเขตพื้นที่ของเขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการประกาศกำหนดครั้งสุดท้าย ในกรณีที่มีการกำหนดเขตเลือกตั้งใหม่ในภายหลังและมีผลให้พื้นที่ของเขตเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไป ให้ถือว่าพื้นที่ความรับผิดชอบของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเปลี่ยนแปลงไปตามเขตเลือกตั้งที่กำหนดขึ้นใหม่ แต่ในกรณีที่มีภูมิสำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งดังกล่าวมีจำนวนลดน้อยลงเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยคน การดำเนินใดที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้เป็นอันใช้ได้ต่อไป แต่ให้พรรคดำเนินการให้มีสมาชิกให้ถูกต้องตามวรรคหนึ่งภายในหนึ่งปี เมื่อพ้นเวลาดังกล่าวแล้วยังไม่สามารถดำเนินการให้ถูกต้องได้ ให้พรรคยกเลิกตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสำหรับเขตเลือกตั้งนั้น แล้วแจ้งให้นายทะเบียนทราบ”

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า ความว่า “การดำเนินใดที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้เป็นอันใช้ได้ต่อไป” หมายความว่ารวมถึงกระบวนการที่ให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งของพรรคการเมืองที่ได้ดำเนินการไปแล้วด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสามรวมถึงกระบวนการที่ให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งของพรรคการเมืองที่ได้ดำเนินการไปแล้วด้วย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งแล้วจะต้องดำเนินการอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งของพรรคการเมืองจะดำเนินการได้ก็ต่อเมื่อมีการประกาศกำหนดเขตเลือกตั้งแล้ว

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า กฎหมายกำหนดให้พรรคการเมืองดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งของพรรคการเมืองก่อนมีพระราชกฤษฎีกากำหนดวันเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า พรรคการเมืองไม่สามารถดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งก่อนมีการประกาศกำหนดเขตเลือกตั้งได้ เพราะพรรคการเมืองไม่ทราบแน่นอนว่าจะมีการเลือกตั้งและประกาศกำหนดเขตเลือกตั้งเมื่อใด

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เดิมคณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเคยเสนอให้ถือเอาเขตเลือกตั้งตามประกาศกำหนดเขตเลือกตั้งครั้งหลังสุดเป็นเกณฑ์ในการดำเนินการสรรหาผู้สมัคร

รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง และการประกาศกำหนดเขตเลือกตั้งใหม่ก็ไม่มีผลกระทบต่อการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ได้กระทำไปแล้ว

- มีกรรมการสอบถามว่า กรณีที่สมาชิกพรรคการเมืองเลือกตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งที่หนึ่งแล้ว ต่อมามีการประกาศกำหนดเขตเลือกตั้งใหม่ทำให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดดังกล่าวไปอยู่ในเขตเลือกตั้งที่สองในจังหวัดเดียวกัน และในเขตเลือกตั้งที่สองนั้นก็มีการเลือกตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดไว้แล้ว ในกรณีเช่นนี้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ได้รับเลือกจากสมาชิกพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งที่หนึ่งหรือตัวแทนประจำจังหวัดที่ได้รับเลือกจากสมาชิกพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งที่สอง ผู้ใดจะเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งที่สอง และตัวแทนพรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกจากสมาชิกพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งที่หนึ่งยังถือว่าเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งที่หนึ่งอีกหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีดังกล่าวจะเกิดขึ้นในกรณีที่มีการดำเนินการก่อนมีการประกาศกำหนดเขตเลือกตั้งใหม่เท่านั้น แต่ทั้งนี้การดำเนินการใดที่ได้กระทำขึ้นก่อนการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งก็ยังคงเป็นอันใช้ได้

- มีกรรมการสอบถามว่า กรณีที่มีการดำเนินการภายหลังที่มีการประกาศกำหนดเขตเลือกตั้งใหม่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่สมาชิกพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งที่หนึ่งเลือกยังคงเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งที่หนึ่งหรือไม่อย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งจนทำให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดต้องไปอยู่ในเขตเลือกตั้งที่สองก็ยังคงถือว่าตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ได้รับเลือกตั้งดังกล่าวเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดของเขตเลือกตั้งที่หนึ่ง แต่สมาชิกพรรคการเมืองก็ต้องดำเนินการเลือกตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งที่หนึ่งใหม่ ส่วนในเขตเลือกตั้งที่สองผู้ที่จะเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดก็คือผู้ที่ได้รับการเลือกจากสมาชิกพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งที่สอง

- มีกรรมการสอบถามว่า กรณีจะเป็นอย่างไรหากมีการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่หนึ่งแล้ว ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งทำให้ผู้ที่ได้รับการสรรหาไปอยู่ในเขตเลือกตั้งที่สองภายในจังหวัดเดียวกัน ในขณะที่เขตเลือกตั้งที่สองก็มีการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งของพรรคการเมืองไปแล้วเช่นกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีดังกล่าวถือว่าผู้ที่ได้รับการสรรหาให้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่หนึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่หนึ่งทั้งที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น เพราะภูมิลำเนาของผู้สมัครรับเลือกตั้งอยู่ในจังหวัดนั้น และเสนอแก้ไขความในวรรคสามที่เพิ่มขึ้นใหม่เป็นดังนี้

“เขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งให้ถือตามเขตพื้นที่ของเขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการประกาศกำหนดครั้งสุดท้าย ในกรณีที่มีการกำหนดเขตเลือกตั้งใหม่ในภายหลังและมีผลให้พื้นที่ของเขตเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไป และให้ถือว่าพื้นที่ความรับผิดชอบของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเปลี่ยนแปลงไปตามเขตเลือกตั้งที่กำหนดขึ้นใหม่ แต่ในกรณีที่สมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งดังกล่าวมีจำนวนลดน้อยลงเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยคน การดำเนินใดที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้เป็นอันใช้ได้ต่อไป แต่ให้พรรคดำเนินการให้มีสมาชิกให้ถูกต้องตามวรรคหนึ่งภายในหนึ่งปี เมื่อพ้นเวลาดังกล่าวแล้วยังไม่สามารถดำเนินการให้ถูกต้องได้ให้พรรคยกเลิกตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสำหรับเขตเลือกตั้งนั้น แล้วแจ้งให้นายทะเบียนทราบ”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความในร่างมาตรานี้ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมอาจทำให้พรรคการเมืองให้ความสำคัญกับเขตเลือกตั้งมากกว่าการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง

นายธนาวุฒิ สังกข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจะทำให้พรรคการเมืองจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองเพียงสี่สาขาตามที่กฎหมายบังคับไว้ ส่วนในจังหวัดอื่น ๆ ที่ไม่ได้เป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ และสำนักงานสาขาพรรคการเมือง พรรคการเมืองก็จะแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเท่านั้น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดกลไกและมาตรการในการส่งเสริมให้พรรคการเมืองจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองเพื่อให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองมากยิ่งขึ้น การมีสาขาพรรคการเมืองจำนวนน้อยทำให้สาขาพรรคการเมืองต้องรับผิดชอบเขตเลือกตั้งหลายเขตและทำให้การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งของพรรคการเมืองดำเนินการโดยสมาชิกพรรคการเมืองที่ไม่ได้อยู่ในภูมิลำเนาในเขตเลือกตั้งจึงอาจกำหนดให้พรรคการเมืองจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองในทุกจังหวัดเพื่อให้รับผิดชอบดำเนินการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งภายในจังหวัดนั้น ๆ โดยอาจกำหนดให้มีการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกเขตเลือกตั้งภายในวันเดียวก็ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า กระบวนการในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้กำหนดไว้ในร่างมาตรานี้ โดยร่างมาตรานี้กำหนดรองรับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการทำงานของพรรคการเมืองเท่านั้น ปัญหาของร่างมาตรานี้เกิดจากการแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตราของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งทำให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดกลายเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำเขตเลือกตั้ง ในส่วนของกระบวนการในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองจะอยู่ในร่างมาตรา ๔๗ ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญยังไม่ทราบเหตุผลและความมุ่งหมายที่แน่ชัดของการแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๗ จึงควรเชิญคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มาร่วมชี้แจงแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และเสนอแก้ไขความในวรรคสามที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้

“เขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งให้ถือตามเขตพื้นที่ของเขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการประกาศกำหนดครั้งสุดท้าย ในกรณีที่มีการกำหนดเขตเลือกตั้งใหม่ในภายหลังและมีผลให้พื้นที่ของเขตเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไป แต่การดำเนินการใดที่ได้ดำเนินการไปแล้วก่อนมีการกำหนดเขตเลือกตั้งใหม่ให้เป็นอันใช้ได้ และให้ถือว่าพื้นที่ความรับผิดชอบของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเปลี่ยนแปลงไปตามเขตเลือกตั้งที่กำหนดขึ้นใหม่ แต่ในกรณีการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งเป็นผลให้สมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งดังกล่าวมีจำนวนลดน้อยลงเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยคน ให้พรรคดำเนินการให้มีสมาชิกให้ถูกต้องตามวรรคหนึ่งภายในหนึ่งปี เมื่อพ้นเวลาดังกล่าวแล้วยังไม่สามารถดำเนินการให้ถูกต้องได้ ให้พรรคยกเลิกตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสำหรับเขตเลือกตั้งนั้น แล้วแจ้งให้นายทะเบียนทราบ”

นายอัษฎกร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอาจกำหนดตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดมีหน้าที่รับผิดชอบในกระบวนการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งภายในจังหวัดนั้น ๆ ได้ทุกเขตเลือกตั้ง ส่วนจังหวัดใดมีสาขาพรรคการเมืองก็ให้ดำเนินการโดยสาขาพรรคการเมือง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้มีตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดทุกเขตเลือกตั้งภายในจังหวัด ทำให้พรรคการเมืองต้องไปเกณฑ์ประชาชนมาเป็นสมาชิกพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้ง

- คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ อาจประสงค์ให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในทุกเขตเลือกตั้งภายในจังหวัดนั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ บางคน เคยแสดงความเห็นว่า ความในร่างมาตรานี้ ประสงค์ให้พรรคการเมืองหาสมาชิกพรรคการเมืองเพิ่มมากขึ้น

นายธนวัฒน์ สังกข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ไม่ได้คำนึงถึงร่างมาตรานี้ แต่คำนึงถึงร่างมาตรา ๔๗ เท่านั้น โดยประสงค์ที่จะให้พรรคการเมืองมีสมาชิกพรรคการเมืองจำนวนมากในเขตเลือกตั้งและมีตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในแต่ละเขตเลือกตั้ง ซึ่งตนได้เห็นร่างที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวในวันสุดท้ายของการพิจารณา จึงไม่อาจเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมได้ทันทำได้เพียงสงวนความเห็นไว้เท่านั้น ทั้งนี้ ความในร่างมาตรานี้ที่คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติมทำให้จังหวัดที่ไม่ได้เป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขาพรรคการเมืองจะต้องมีการแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดทุกเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งไม่ตรงตามความมุ่งหมายของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ประสงค์จะให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเป็นผู้ประสานการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองระหว่างพรรคการเมืองกับสมาชิกพรรคการเมืองในแต่ละพื้นที่เท่านั้น

นายพิชโรดม ลิ้มปิษุเชียร อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความมุ่งหมายของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คือ ประสงค์ให้พรรคการเมืองมีสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดจำนวนมาก โดยกำหนดแรงจูงใจด้วยการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้กับพรรคการเมืองตามจำนวนสาขาพรรคการเมือง

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความว่า “พื้นที่รับผิดชอบ” หมายความว่าอย่างไร

นายธนวัฒน์ สังกข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความว่า “พื้นที่รับผิดชอบ” หมายความว่า เขตเลือกตั้งที่รับผิดชอบ

ประธานกรรมการกล่าวว่า สาขาพรรคการเมืองจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบเขตเลือกตั้งของพรรคการเมืองทุกเขตเลือกตั้ง

นายธนวัฒน์ สังกข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้กำหนดบังคับให้พรรคการเมืองต้องแต่งตั้งตัวแทน

พรรคการเมืองประจำจังหวัดหากในเขตเลือกตั้งนั้นมีสมาชิกพรรคการเมืองเกินหนึ่งร้อยคนในจังหวัดที่ไม่ได้เป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขาพรรคการเมือง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดไว้เช่นนั้นทำให้พรรคการเมืองดำเนินการให้มีสมาชิกพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งไม่ถึงหนึ่งร้อยคน เพื่อให้ความรับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้นขึ้นอยู่กับสาขาพรรคการเมือง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในบางจังหวัดสาขาพรรคการเมืองอาจไม่ได้เป็นผู้รับผิดชอบ

ประธานกรรมการสอบถามว่า การรับผิดชอบพื้นที่ของสาขาพรรคการเมืองขึ้นอยู่กับพรรคการเมืองหรือหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า พื้นที่ความรับผิดชอบของสาขาพรรคการเมืองจะเป็นไปตามที่พรรคการเมืองจดทะเบียน

ประธานกรรมการกล่าวว่า พรรคการเมืองอาจยุบสาขาพรรคการเมืองให้เหลือเพียงสี่สาขาและดำเนินการจดทะเบียนให้สาขาพรรคการเมืองทั้งสี่สาขานั้นมีพื้นที่รับผิดชอบทั่วประเทศก็ได้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า พรรคการเมืองที่มีสมาชิกจำนวนมากอาจไม่ยุบสาขาพรรคการเมืองให้เหลือเพียงสี่สาขา เพราะในแต่ละเขตเลือกตั้งพรรคการเมืองอาจมีสมาชิกพรรคการเมืองเกินหนึ่งร้อยคน ทำให้ต้องมีการแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดไว้เช่นนี้พรรคการเมืองที่จดทะเบียนจัดตั้งภายหลังจะได้เปรียบพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นก่อน และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าการกำหนดพื้นที่ความรับผิดชอบของสาขาพรรคการเมืองเป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด หรือเป็นไปตามที่พรรคการเมืองแต่ละพรรคการเมืองขอจดทะเบียน และสาขาพรรคการเมืองจำนวนสี่สาขาที่บังคับให้พรรคการเมืองต้องจัดตั้งขึ้นนั้นต้องจัดตั้งในพื้นที่ใดบ้าง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอการพิจารณาร่างมาตรา ๓๕

จากนั้น นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ชี้แจงว่า ในการประชุมพิจารณาบททวนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และความมุ่งหมายของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้วทุกประเด็น กล่าวคือ เรื่องระบบไต่สวนในร่างมาตรา ๖ เรื่องการแก้ไขกระบวนการพิจารณาในร่างมาตรา ๑๙ และเรื่องการถามนำพยาน และได้มีการ

แก้ไขเพิ่มเติมบทเฉพาะกาลรองรับให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พ้องคดีต่อศาลได้เองในกรณีที่อัยการสูงสุดไม่พ้องคดีระหว่างที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตยังไม่มีผลใช้บังคับ รวมทั้งมีการแก้ไขเพิ่มเติมให้นำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไปใช้บังคับกับคดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลด้วย

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพฤหัสบดี ที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๑๐ นาฬิกา

นายรัฐภูมิ คำศรี
 นิติกรชำนาญการพิเศษ
 นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ
 วิทยากรชำนาญการ
 ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
 ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
 สำนักกรรมวิธีการ ๒
 ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์